

BUSINESS SWEDEN

SVENSK EXPORT PÅ RÄTT KURS

GLOBAL EXPORT, DECEMBER 2019

SVENSK EXPORT PÅ RÄTT KURS

GLOBAL EXPORT, DECEMBER 2019

CHEFEKONOMEN HAR ORDET

BÖRJAN PÅ EN NY ERA FÖR VARUEXPORTEM?

Det står allt mer klart att Sveriges position på den globala varuexportmarknaden har stabiliserats. För tredje året i rad är exportmarknadsandelen oförändrad, vilket indikerar att den nedåtgående trenden sedan början av 2000-talet är bruten. Svensk varuexport står idag för 1,1 procent av världsmarknaden. Att Sverige inte längre tappar marknadsandelar beror på flera olika faktorer. En viktig förklaring är att exporten från tillväxtekonomier som Kina och Indien inte ökar lika snabbt som tidigare. En annan är att investeringskonjunkturen i Europa – dit drygt 70 procent av svensk export går – har tagit lite mer fart sedan 2016. Det lyfter svensk export som i stor utsträckning består av insats- och investeringsvaror.

Den globala handeln har förändrats mycket sedan millennieskiftet. Tillväxtmarknader som Kina och Indien har gått från att ha varit relativt obetydliga till att vara bland de viktigaste exportländerna i världen. Tillväxtekonomierna – särskilt i Asien – tar därmed en allt större plats på världsmarknaden medan Europa och Nordamerika tappar andelar. Europas andel av den totala exporten har minskat från 44 till 40 procent sedan början av 2000-talet. Nordamerikas andel har minskat från 19 till 14 procent under samma period. Samtidigt har Asien ökat sin andel påtagligt från 30 till 37 procent. Kina bidrar starkt till ökningen av Asiens andel och är idag världens största varuexportör. Övriga regioners andelar ligger på en avsevärt lägre nivå och är i det närmaste oförändrade.

Att Sverige inte har lyckats hålla jämna steg med tillväxtekonomier som Kina, som nästintill dubblat sin export de senaste 10 åren, är vare sig förvånande eller problematiskt. Däremot är det mer oroande att Sverige har tappat marknadsandelar i förhållande till viktiga konkurrentländer för Sverige. Sett från importsidan har Sverige tappat marknadsandelar i några av sina viktigaste marknader – USA, Storbritannien och Tyskland. Tappet i Norden är däremot inte lika påtagligt men eftersom Norden sammantaget är Sveriges viktigaste handelspartner blir tappet märkbart.

Sveriges position på viktiga exportmarknader har försvagats inom i princip samtliga branscher de två senaste decennierna jämfört med våra konkurrentländer. Det ser dock något bättre ut för de två varugrupperna med störst svensk export – *fordon och maskiner*. Verkstadsindustrin, särskilt maskin- och fordonsindustrin, dominerar svensk varuexport med drygt 40 procent av den totala varuexporten.

Under fjolåret växte svensk export sammantaget i ungefär samma takt som världsmarknaden. De flesta varusegmenten ökade i långsammare takt än världsmarknaden, men tre segment ökade i betydligt snabbare takt – fordon, elström och livsmedel.

Det återstår att se om detta är början på en ny era där svensk export bibehåller sin position, eller kanske till och med flyttar fram sin position, på den globala exportmarknaden.

LENA SELLGREN
Chefekononom
Business Sweden

Lena Sellgren
Chefekononom

SVERIGE BIBEHÅLLER SIN POSITION PÅ VÄRLDSMARKNADEN

Sveriges andel av den globala marknaden för varuexport har sedan 2015 legat stabilt. Den svenska exporten utgör sedan dess omkring 1,1 procent av världens samlade export. De senaste tre årens stabila utveckling av exportmarknadsandelen föregicks av en ganska lång period av fallande exportmarknadsandelar.

Den globala exportmarknaden har förändrats mycket sedan början av 2000-talet. Flera tillväxtmarknader, framför allt i Asien, har flyttat fram sina positioner och svensk export har under perioden inte lyckats att hålla jämna steg med den globala exportmarknaden. Global Export fokuserar på varuexport och de största varugrupperna inom svensk export för att se inom vilka varugrupper Sverige tar respektive tappar exportmarknadsandelar.

SVERIGES EXPORTMARKNADS- ANDEL OFÖRÄNDRAD

Den globala handeln har förändrats mycket under de två senaste decennierna. Tillväxtmarknader som Kina och Indien har gått från att ha varit relativt obetydliga till att vara bland de viktigaste exportländerna i världen. Efter att Kina blev medlem i Världshandelsorganisationen (WTO) 2001 har landet gått från att vara den 6:e största till att idag vara världens största varuexportör. En sådan förändring får betydelse för alla aktörer på den globala exportmarknaden. Det leder inte bara till att konkurrensen hårdnar utan också till att den samlade världshandeln blir större. I detta förändrade landskap har svensk export inte lyckats bibehålla sin andel av världens samlade export, som har fallit från 1,7 procent 2000 till 1,1 procent 2018.

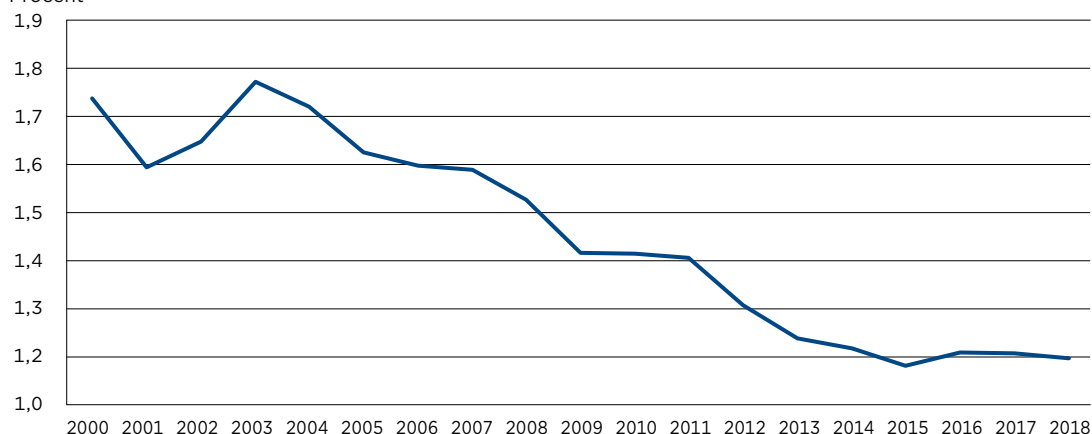
År 2016 bröts dock den nedåtgående trenden med fallande exportandelar för Sverige och sedan dess har Sveriges exportmarknadsandel varit i det närmaste oförändrad. Inom flera branscher (fordon, petroleum, livsmedel, elström och stål) har Sverige till och med tagit marknadsandelar.

Utöver att svensk export i det längre perspektivet har tappat marknadsandelar till följd av att länder som Kina och Indien haft en mycket kraftig expansion, så tycks Sveriges position även i relation till andra viktiga konkurrentländer ha försvagats. Denna negativa trend har däremot inte på samma tydliga sätt brutits under senare år, även om det ser lite bättre ut inom vissa branscher, som till exempel fordon och maskiner.

Det är viktigt att understryka att samtliga beräkningar i analysen utgår från löpande priser i amerikanska dollar (USD). Pris- och valutaeffekter är viktiga för att förstå de analyserade resultaten. På sida 13 finns en faktaruta som övergripande förklarar betydelsen av pris- och valutaeffekter.

SVERIGES EXPORTMARKNADSANDEL* 2000-2018

Procent

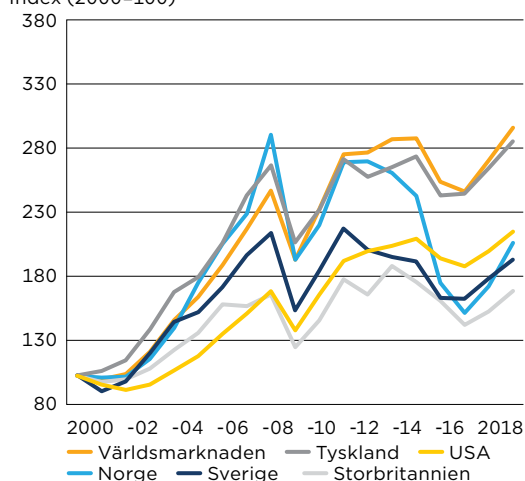
*Andel av världsmarknaden, se definition i grå ruta på sida 6.

Efter en lång period av fallande exportmarknadsandelar bröts trenden 2016. Sverige ökade till och med – om än marginellt – sin exportmarknadsandel. En förklaring är att investeringskonjunkturen i Europa tog fart omkring 2016 och att efterfrågan på svenska verkstadsprodukter därmed ökade. Europa är en viktig exportmarknad för Sverige då drygt 70 procent av den svenska varuexporten går dit.

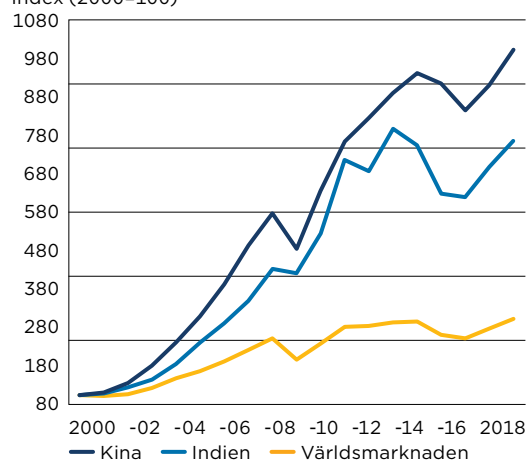
En ytterligare förklaring är att flera stora länders exporttillväxt minskade mellan 2015 och 2016, bland annat USA:s, Kinas och Storbritanniens exporttillväxt. Samtidigt ökade Sveriges exporttillväxt mellan dessa år. Tillväxtkurvorna för övriga länder har efter 2016 börjat peka uppåt igen, vilket gör att ökningen av Sveriges exportandel planade ut 2017 och var i det närmaste oförändrad 2018.

VARUEXPORTUTVECKLING, LÖPANDE PRISER, USD

Index (2000=100)

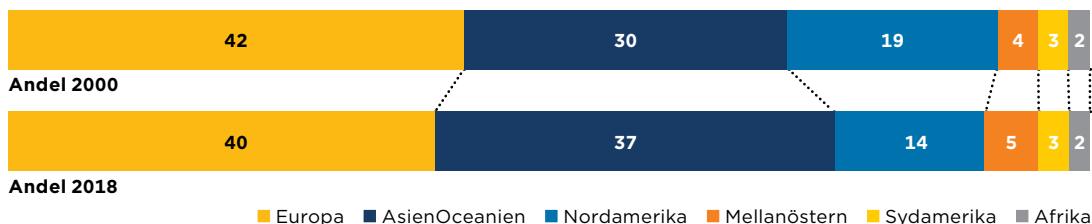
Index (2000=100)

Anm: Notera att skalan på värdeaxeln skiljer sig kraftigt mellan den vänstra och den högra grafen. Som referens finns världsmarknaden i båda graferna.

FÖRDELNING AV VÄRLDSEXPORTEN* PER REGION ÅR 2000 RESPEKTIVE 2018

Procent

* Världens total export (dvs. inte världsmarknaden enligt definitionen i grå ruta nedan).

Not: på grund av avrundning summerar inte totala andelar för 2018 till 100%.

TILLVÄXTEKONOMIERNAS TAR POSITION PÅ VÄRLDSMARKNADEN

Att tillväxtmarknaderna tar en allt större plats på världsmarknaden blir tydligt när fördelningen av världsexporten per region 2000 jämförs med 2018. Europa förlorar sammantaget andelar på den globala exportmarknaden, medan tillväxtekonomierna tar en större del. Europas andel av den totala exporten har minskat från 42 till 40 procent, medan Asien och Oceanien har ökat sin andel på exportmarknaden påtagligt, från 30 procent år 2000 till 37 procent 2018. Nordamerika har tappat en relativt stor del av världsexportandelen, från 19 procent 2000 till 14 procent 2018. Andelarna för Sydamerika, Afrika och Mellanöstern är betydligt lägre och i princip oförändrade under perioden.

VÄRLDENS TIO STÖRSTA EXPORTÖRER AV VAROR ÅR 2018

	Varuexport Miljarder Dollar (USD)	Andel av världsexporten*, procent (2017 års andel inom parentes)
Kina	2 494	13,5 (13,1)
USA	1 665	9,0 (9,0)
Tyskland	1 563	8,4 (8,4)
Japan	738	4,0 (4,1)
Sydkorea	605	3,3 (3,3)
Nederländerna	586	3,2 (2,9)
Hongkong	569	3,1 (3,2)
Frankrike	569	3,1 (3,0)
Italien	543	2,9 (2,9)
Storbritannien	491	2,7 (2,6)

*Total export (dvs. inte världsmarknaden enligt definitionen i grå ruta nedan).

Löpande priser: Analysen utgår från löpande priser, i amerikanska dollar (USD).

Världsmarknaden: För att skapa ett relevant jämförelsemått används begreppet "världsmarknaden". Det avser varuexporten från 32 länder samt Sverige. Tillsammans står dessa länder för omkring 80 procent av världsexporten. De länder som inkluderats står för minst 0,5 procent av Sveriges export under perioden 2016–2018.

Globala värdekedjor: Statistiken tar inte hänsyn till att en betydande del av exportvaror förädlas och vidareexporteras av globalt verksamma företag.

Källa: Analysen är om inte annat anges baserad på statistik hämtad ur databasen UN Comtrade och är bearbetad av Business Sweden.

SVENSK EXPORTINDUSTRI TAPPAR GENTEMOT KONKURRENTLÄNDER

Sveriges exportmarknadsandel har minskat kraftigt sedan 2000. Det behöver inte nödvändigtvis betyda att det blivit tuffare på den globala marknaden för svenska exportföretag. Om svensk export minskat som andel av världens samlade export till följd av att den globala exportmarknaden har blivit större indikerar det förvisso att svenska exportföretag inte lyckats ta del av den ökade exportpotentialen. Att Sverige inte har lyckats hålla jämna steg med tillväxtekonomier som Kina, som nästintill dubblat sin export de senaste tio åren (och som mellan 2000 och 2008 dubblade sin export vart fjärde år) är kanske vare sig förvånande eller problematiskt. Vad som däremot är mer oroande är om Sverige även tappat exportmarknadsandelar i förhållande till viktiga konkurrentländer för Sverige.

Genom att analysera hur stor andel av ett visst lands import som kommer från svensk export (dvs. Sveriges importmarknadsandel i landet) och ställa det i relation till ett urval konkurrentländers export till samma land, kan man bilda sig en uppfattning om i vad mån Sveriges minskade andel av världens samlade export beror på tillväxtekonomiernas expansion, eller om det också finns andra faktorer som har påverkat svensk exports ställning på världsmarknaden. Analysen ger inga svar på vilka faktorer detta skulle kunna vara, utan ger enbart en indikation på om några sådana faktorer föreligger eller inte.

Det urval av konkurrentländer som vi har valt att inkludera i analysen infattar länder med liknade industristruktur och storlek som Sverige. Dessa har begränsats till länderna Belgien, Danmark, Finland, Nederländerna, Schweiz

*”SVERIGE ÄR STARKAST PÅ DEN
NORDISKA MARKNADEN”*

och Tyskland. Sverige konkurrerar självklart med många andra länder på olika marknader runt om i världen. Dessutom kan konkurrensen se annorlunda inom olika branscher på en och samma marknad. Exempelvis kan svensk fordonsexport konkurrera med italienska och tyska fordon i USA, medan svensk livsmedelsexport konkurrerar med helt andra länders export på samma marknad. Då vi inte går in på detaljnivå i analysen har vi gjort ett urval på aggregerad nivå, och får därmed ett ganska grovt urval av konkurrentländer. Vi analyserar återigen perioden 2000–2018.

VIKTIGA EXPORTMARKNADER FÖR SVERIGE IDAG

Vi börjar med att analysera Sveriges position på marknader som idag står för en stor andel av svensk varuexport, totalt nära 55 procent.

Urvalet innefattar:

- Norden utom Sverige (25 procent*)
- Tyskland (11 procent*)
- USA (7 procent*)
- Nederländerna (6 procent*)
- Storbritannien (6 procent*)

* Källa SCB

SVERIGES ANDEL AV IMPORTEN I VIKTIGA LÄNDER FÖR SVENSK EXPORT

Procent

	Norden	Tyskland	USA	Nederländerna	Storbritannien
Förändring mellan 2000 och 2018	-6,7	-23,5	-41,6	-34,1	-30,0
Marknadsandel 2000	12,2	1,9	0,8	2,3	2,0
Marknadsandel 2018	11,4	1,4	0,5	1,5	1,4

*Total export (dvs. inte världsmarknaden enligt definitionen i grå ruta sid 6).

Sedan år 2000 har Sverige tappat importmarknadsandelar på samtliga marknader som nämns ovan. Sverige har sedan 2000 framför allt tappat marknadsandelar i USA, men även i Nederländerna, Storbritannien och Tyskland har stora minskningar av Sveriges bidrag till ländernas import skett sedan år 2000. Som bäst har Sverige klarat sig i Norden där man har tappat knappt 7 procent av sin importmarknadsandel sedan 2000. Eftersom Norden är Sverige största handelspartner har man dock tappat mest i absoluta tal på den marknaden.

Utvecklingen för våra konkurrentländer är inte lika dystert. På USA-marknaden har samtliga av de konkurrentländer vi jämför oss med, dvs. Belgien, Danmark, Finland, Nederländerna, Schweiz och Tyskland, haft en mer gynnsam utveckling än Sverige sedan 2000. Här har dessutom samtliga konkurrentländer utom Belgien ökat sin marknadsandel, medan Sveriges har minskat under perioden. När det gäller den tyska och den holländska marknaden så är det bara ett land som tappat mer på varje marknad: Danmark respektive Schweiz.

Flera av konkurrentländerna i urvalet har klarat sig klart bättre än Sverige på den brittiska marknaden. Det är bara Finland och Schweiz som hävdar sig sämre än Sverige på den brittiska marknaden under de gångna tjugo åren. När det gäller Sveriges viktigaste marknad Norden har både Nederländerna och Tyskland lyckats öka sin importmarknadsandel, medan Belgien och Schweiz har tappat mer än Sverige.

En motsvarande analys avseende våra viktigaste tillväxtmarknader (Brasilien, Indien, Indonesien, Kina och Mexiko) ger ungefär samma resultat. Sverige har även försvagat sin position – i termer av importmarknadsandelar – på dessa marknader sedan 2000. Även om bilden avseende våra konkurrentländer spretrar lite mer när det gäller hur väl deras positioner stått sig på tillväxtmarknaderna, så gäller även här att Sverige överlag klarat sig lite sämre än konkurrentländerna. Med hänsyn till att importmarknadsandelarna är små för Sverige och konkurrentländerna på flertalet av tillväxtmarknaderna och att dessa marknader har utvecklats snabbt under perioden, så är det vanskligt att dra några tydliga slutsatser.

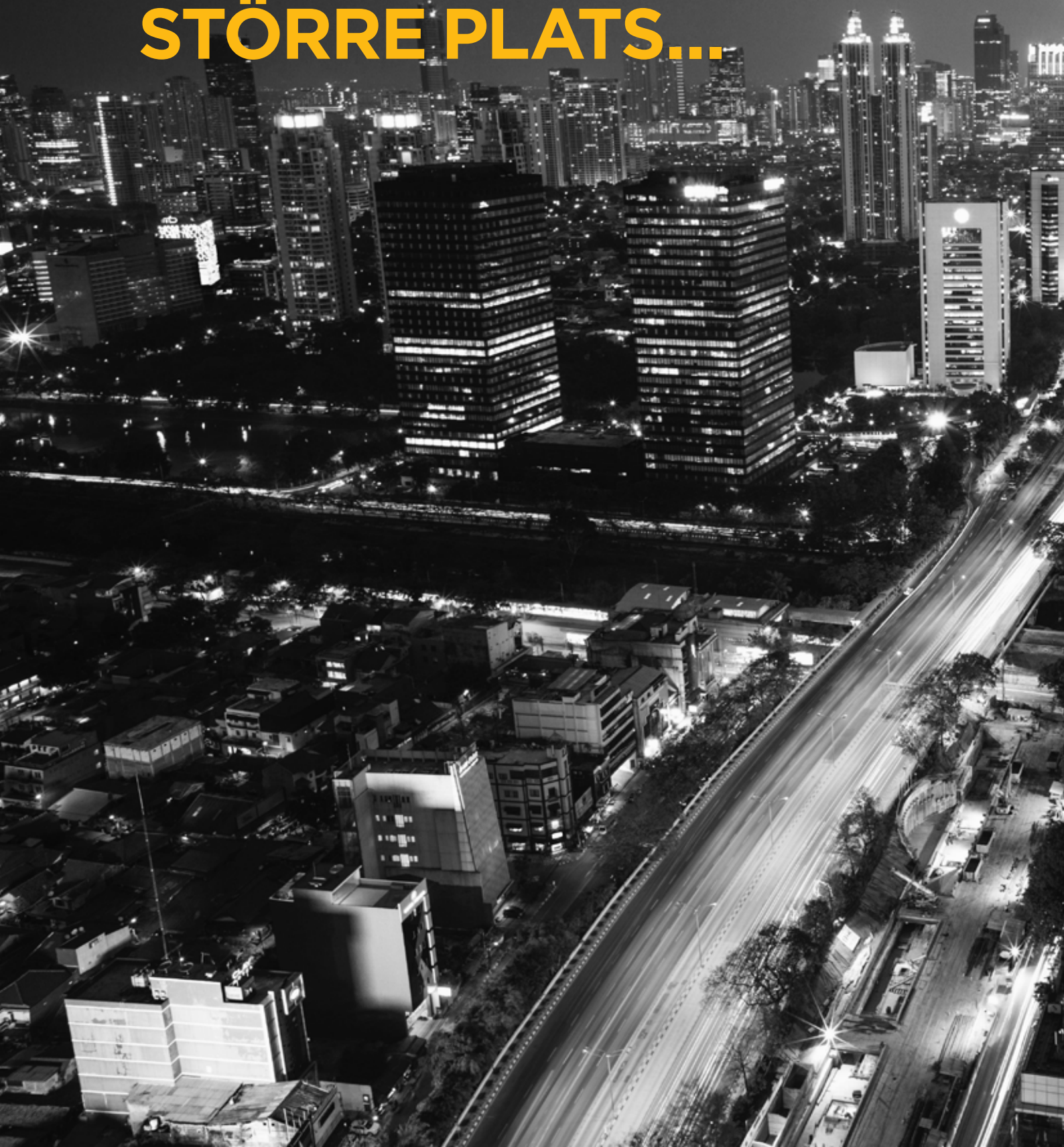
FÖRÄNDRING I KONKURRENTLÄNDERNAS ANDEL AV IMPORTEN I VIKTIGA LÄNDER FÖR SVENSK EXPORT 2000-2018

Procent

	Norden	Tyskland	USA	Nederländerna	Storbritannien
Procentuell förändring mellan 2000 och 2018					
Belgien	-11,4	-14,0	-16,0	11,9	24,0
Danmark	-	-27,6	41,9	-11,1	32,7
Finland	-	-20,7	5,6	2,4	-56,2
Nederländerna	3,0	-7,8	21,9	-	33,8
Schweiz	-25,0	21,9	86,4	-53,1	-49,7
Tyskland	3,0	-	2,3	-1,1	17,4

■ Gynnsammare utveckling än Sverige

**”TILLVÄXT-
EKONOMIERNA
TAR ALLT
STÖRRE PLATS...**

**...PÅ GLOBALA
EXPORT-
MARKNADEN”**

SVERIGE HAR TAPPAT IMPORTMARKNADSANDELAR INOM VIKTIGA BRANCHER

Analysen ovan fokuserar på Sveriges totala export till några av sina viktigaste exportmarknader jämfört med konkurrentländers export. Det är också intressant att se om samma förändring skett inom de branscher där Sverige har sin största export. År 2018 var detta fordon (14,2 procent av Sveriges export) och maskiner (14 procent). Totalt står dessa branscher för drygt 28 procent av Sveriges export.

Utvecklingen för dessa branschsegment följer utveckling för exporten som helhet, med en lite sämre utveckling för ett par av våra konkurrentländer. Sverige har sedan 2000 tappat importmarknadsandelar för samtliga av sina största och viktigaste branscher på alla sina idag viktigaste marknader. Som mest har Sverige tappat i Storbritannien följt av USA – på båda dessa marknader har Sveriges importmarknadsandel nästan halverats sedan 2000. Återigen står sig Sveriges position i Norden bäst, med ett marginellt tapp på sammantaget 2 procent sedan 2000.

Sveriges konkurrentländer står sig inte lika väl inom segmenten fordon och maskiner som för den sammantagna exporten. Både Belgien och Schweiz har, med undantag för en marknad för Belgiens vidkommande, tappat marknadsandelar på samtliga av de fem analyserade marknaderna. Båda dessa länder tappar också mer än Sverige på tre av de fem marknaderna. Tyskland har tagit marknadsandelar i Storbritannien och Nederländerna men tappat i Norden och USA. Finland har tagit stora andelar i Nederländerna (142 procent) och relativt stora andelar i Tyskland sedan 2000 (en ökning med 19 procent) och i USA (en ökning med 34 procent) men tappat i Storbritannien. Danmark har ökat något i Tyskland och mycket i USA (31 procent), Storbritannien (52 procent) och Nederländerna (60 procent).

Nederländerna klarar sig överlägset bäst inom branschsegmenten fordon och maskiner. Landet har tagit importmarknadsandelar på samtliga marknader sedan år 2000, som mest i USA med 45 procent. Nederländerna är förvisso föremål för en betydande genomfartshandel (s.k. transithandel), men det finns inte skäl att tro att denna handel nämnvärt påverkar resultaten i den här analysen.

LJUSNING I SIKTE

Sammantaget indikerar analysen ovan att Sveriges position på viktiga exportmarknader har försvagats de senaste två decennierna jämfört med våra konkurrentländer, även om det ser marginellt bättre ut i jämförelse med konkurrentländerna för de två branschsegmenten med störst svensk export – fordon och maskiner. Det tapp i marknadsandelar som vi har sett för Sveriges export kan därmed inte enbart förklaras med att tillväxtekonomier växer och tar plats på världsarenan, utan också att vår export utvecklas sämre än våra konkurrenters.

Analysen ovan utgår från ett långsiktigt perspektiv och analyserar förändringen mellan 2000 och 2018. I det kortare perspektivet, de senaste tre åren, är bilden dock något ljusare när det gäller importmarknadsandelar på viktiga marknader. Detta är i linje med den analys av Sveriges andel av den globala exportmarknaden som görs tidigare i rapporten.

Även om kurvorna pekar svagt nedåt för Sveriges totala andel av de flesta viktiga länders import från Sverige under perioden 2016-2018 är vi inte ensamma om detta. Länder som Belgien, Schweiz och Tyskland placerar sig ungefär i klass med Sverige, med relativt stora tapp på många marknader och vinningar på några få marknader under perioden. Finland, Danmark och framförallt Nederländerna har presterat bättre under perioden. Det innebär att Sverige de senaste tre åren har hämtat sig något från den dystra utvecklingen sedan 2000 där vi legat klart sist bland våra konkurrentländer sett till export på aggregerad nivå.

För segmentet fordon och maskiner är situationen ännu ljusare – här pekar samtliga kurvor svagt uppåt för Sverige. Sverige har också sett en starkare utveckling än majoriteten av konkurrentländerna, där endast Nederländerna har presterat lika väl under perioden. Därmed har utvecklingen för fordon och maskiner varit betydligt starkare de senaste tre åren än på längre sikt.

I det här sammanhanget är det viktigt att ha i åtanke att hela analysen är baserad på statistik omräknad till amerikanska dollar. Den svenska kronan har försvagats mot dollarn sedan 2015, medan exempelvis euron (flera av de länder som Sverige jämförs med i analysen är euroländer) har stärkts mot dollarn under samma period. Detta innebär att utvecklingen av svensk export trycks ned av att omräkningen till dollar.

BETYDELSE AV VALUTAKURSER FÖR ANALYSEN

Analysen i den här rapporten utgår från UN Comtrade:s statistik som redovisas i löpande priser omräknade till amerikanska dollar (USD). Om man vill förstå vilken inverkan utvecklingen av svensk exportindustri har haft på sysselsättningen i Sverige och tillväxten behöver man bilda sig en uppfattning om hur exporten har utvecklats i volymtermer (ibland benämnt som fasta priser).

Av analysen framgår att Sverige har tappat marknadsandelar på den globala exportmarknaden sedan början av 2000-talet. Eftersom alla siffror är omräknade till dollar från lokal valuta, oavsett vilken valuta handeln har skett i, så får SEK/USD-kursens och SEK/EUR-kursen i relation till exempelvis EUR/USD-kursens utveckling stor betydelse för de redovisade resultaten. Eftersom omräkningen av valuta (kronor till dollar) har en svag koppling till vilken valuta som handeln har bedrivits i så för man in en valutaeffekt i redovisningen som inte nödvändigtvis speglar något reellt konkurrensförhållande. Det mest relevanta om man söker svar på hur svensk exportindustri hävdar sig på världsmarknaden vore att analysera utvecklingen i volymtermer. Genom att analysera utvecklingen i volymtermer rensar man också bort den ovidkommande växelkurseffekten ur redovisningen.

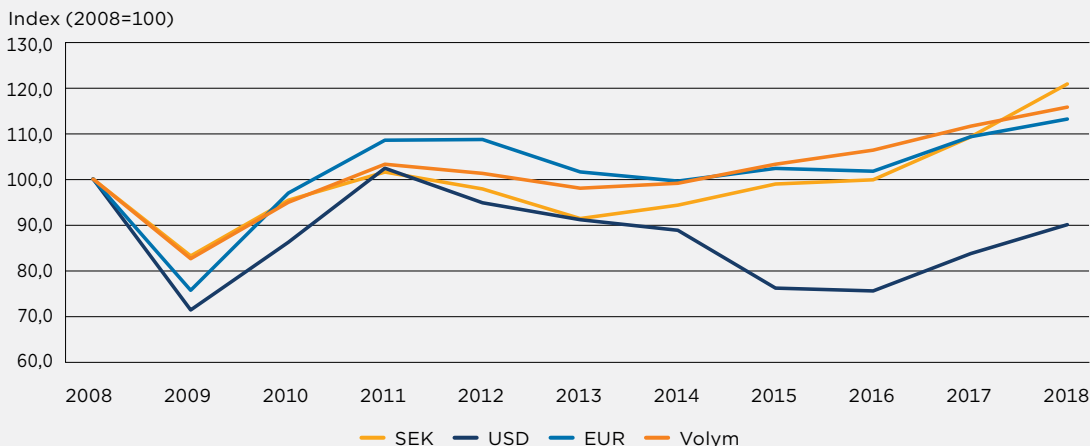
Detta är inte detsamma som att säga att växelkursen är ovidkommande för analysen av hur utvecklingen av svensk export står sig i förhållande till våra konkurrentländer. En försvagning av kronan leder till en starkt konkurrenskraft, allt annat lika, om produktionsvärdet till övervägande del genereras med inhemsk arbetskraft, snarare än utländsk (vilket ofta sker genom importerade insatsvaror) och omvänt gäller förstås att konkurrenskraften försvagas

om kronan stärks. En starkt konkurrenskraft bör, allt annat lika göra det lättare för svenska exportföretag att sälja sina produkter. Man bör, med andra ord, kunna vänta sig att en försvagad konkurrenskraft leder till en minskad export i volymtermer, dvs. att svenska exportföretag säljer färre produkter. Problemet är att det inte finns statistik att tillgå på den detaljnivå som redovisas i den här rapporten i volymtermer, som är jämförbar mellan länder. Av detta skäl blir det nödvändigt att göra analysen i löpande priser omräknat till dollar. Det är därför viktigt att ha i åtanke att det får stor betydelse för analysen vilken valuta man räknar i. Om analysen skulle göras i lokal valuta, har Sverige haft en starkare exportutveckling sedan 2016 än flertalet jämförbara konkurrentländer.

Volymtermer vs. löpande priser

Exporten uttryckt i volymtermer är, precis som det låter, tänkt att spegla hur många enheter (t. ex. lastbilar) som har exporterats, snarare än hur mycket pengar man har exporterat för. Vid volymberäkningen tar man även hänsyn till kvalitetsförändringar, dvs., även om man exporterar exakt lika många lastbilar från ena året till det andra, så kan det beräknade volymvärdet bli högre om exempelvis lastbilarna utrustats med mer avancerade växellådor. Om exporten minskar i löpande priser kan det bero på att exporten minskat i volymtermer och/eller också kan det bero på att priset på exportvarorna har blivit lägre. Storleken på en eventuell prisförändring kan i sin tur bero på vilken valuta priset är uttryckt i. Vid oförändrad produktivitet innebär en positiv utveckling i volymtermer att sysselsättningen ökar.

UTVECKLINGEN AV SVENSK EXPORT I VOLYMTERMER OCH I LÖPANDE PRISER UTTRYCKT I OLIKA VALUTOR

SVAG UTVECKLING INOM FLERTALET SEGMENT

Svensk export har sedan 2016 överlag utvecklats i ungefär samma takt som den globala exporten. Nedbrutet på varugrupper är det framförallt fordon, elström, petroleum och livsmedel som har utvecklats starkt under perioden 2015–2018. Vad beträffar livsmedelsexporten så är det värt att nämna att knappt hälften av livsmedelsexporten utgörs av norsk lax som passerar genom Sverige. Ingen av produktgrupperna har minskat sin export under perioden, men kemi med läkemedel, elektronik med telekom och instrument har ökat långsammare än global export inom motsvarande kategorier.

Sett till regioner utvecklades samtliga i takt med global export på aggregerad nivå mellan 2016 och 2018, utom Europa som utvecklades

starkare. Flera produktgrupper i Nord- och Sydamerika har dock haft betydligt långsammare tillväxt än den globala exporten för motsvarande grupp. Även Afrikas utveckling var svagare än den globala för flera varugrupper. Asien och Oceanien ökade sin export snabbare än världsmarknaden för tre av varugrupperna, medan övriga utvecklades i takt med eller långsammare än global export. Mellanöstern såg en tillväxt i exporten för majoriteten av produktkategorierna, men då exporten av petroleum minskade kraftigt under perioden drog det ner total-siffran för regionen. Europas utveckling var bäst under perioden, med en exporttillväxt över eller i linje med global exporttillväxt inom samtliga produktkategorier.

EXPORTUTVECKLING PER VARUGRUPP OCH REGION, 2015–2018

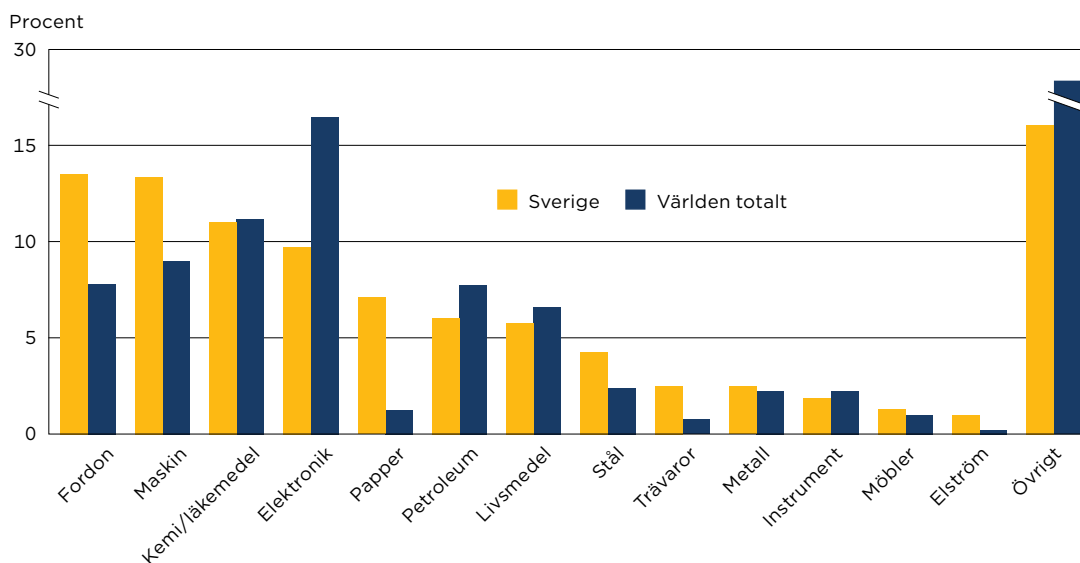
Procent

	Total global export	Sverige	Europa	Asien och Oceanien	Nord-amerika	Syd-amerika	Afrika	Mellan-östern
Maskinindustri	19	13	20	24	5	17	-9	38
Fordon	16	51	21	12	10	13	18	-6
Kemi med läkemedel	21	11	24	26	4	-11	13	31
Elektronik med telekom	16	4	22	15	6	-13	-24	84
Massa och papper	14	10	16	13	6	26	6	23
Petroleum	19	36	34	35	52	53	53	-40
Livsmedel	10	18	17	5	4	3	-4	20
Stål	21	26	29	13	4	19	34	29
Trävaror	16	10	29	-4	16	24	-30	-4
Metallindustri	13	8	22	5	5	-4	1	38
Instrument	11	2	24	1	10	-61	-36	55
Möbler	9	6	22	-1	2	5	22	35
Elström	12	101	13	13	-3	4	54	51
Total	15	19	20	11	10	15	16	10

■ Starkare utveckling än global export (< 5 procentenheters skillnad)

■ Svagare utveckling än global export (< 5 procentenheter)

SVERIGES OCH VÄRLDENS TOTALA VARUEXPURT FÖRDELAD PER BRANSCH, 2018

Verkstadsindustrin, och särskilt maskin- och fordonsindustrin, dominerar svensk varuexport med drygt 40 procent av den totala varuexporten. Även kemi, elektronik, massa och papper samt livsmedel utgör viktiga varugrupper. De i analysen inkluderade varugrupperna stod för drygt 83 procent av svensk varuexport 2018. Jämfört med världsmarknadsexporten står svensk export för en långt större andel fordon och maskiner, liksom papper, stål och trävaror. Den globala exporten har större tyngd främst inom elektronik och de kategorier som inte finns representerade nedan (Övrigt).

Svensk export ökade i långsammare takt än världsmarknadsländernas export 2018. Med undantag för fordon, elström och livsmedel tappade Sverige marknadsandelar i samtliga varugrupper gentemot världsmarknaden 2018 jämfört året innan.

EXPORTUTVECKLINGEN FÖR SVERIGE OCH VÄRLDSMARKNADEN, 2017-2018, LÖPANDE PRISER, USD

Procent

Varugrupp	Världs- marknaden	Sverige
Maskinindustri	9,7	7,0
Fordon	5,1	13,6
Kemi med läkemedel	11,7	7,4
Elektronik med telekom	9,0	4,0
Massa och papper	10,4	8,7
Petroleum	28,4	22,6
Livsmedel	4,1	8,2
Stål	11,4	7,3
Trävaror	9,2	4,0
Metallindustri	8,9	6,9
Instrument	5,5	3,7
Möbler	7,6	2,4
Elström	14,3	41,3
Total	9,6	8,5

■ Starkare utveckling än global export (< 5 procentenheter)

■ Svagare utveckling än global export (< 5 procentenheter)

VARUGRUPPER

FORDONSINDUSTRI

Fordonsindustrin är den största varugruppen och utgör nästan 14 procent av Sveriges totala varuexport. Kategorin består av fordon för vägar. Volvo AB, Volvo Cars, Volvo bussar och Scania är exempel på stora företag som dominerar branschen. Viktiga komponenttillverkare är Autoliv, Thule Group och Haldex.

MASKININDUSTRI

Maskinindustrin är den andra största varugruppen inom svensk exportindustri och omfattar idag 14 procent av Sveriges totala varuexport. Maskinindustri avser maskiner för särskilda industrier, metallbearbetningsmaskiner och andra icke elektriska maskiner och apparater. Inom maskinindustrin finns många av Sveriges traditionella exportföretag så som ABB, Atlas Copco, SKF, Alfa Laval och Husqvarna. Andra stora exportbolag är Epiroc Rock Drills, Hexagon, Nibe, Systemair, Gunnebo och Valmet. Därutöver finns ett stort antal små och medelstora företag.

KEMI OCH LÄKEMEDEL

Kemi med läkemedel – som är den tredje största varugruppen – står för nästan 12 procent av svensk varuexport. Varugruppen består av kemiska produkter såsom kemikalier, gödningsprodukter och plaster, samt läkemedel. En betydande del av Sveriges kemiindustri ingår idag i internationella koncerner som Akzo Nobel och Borealis. Läkemedelsbranschen domineras av Astra Zeneca, ett av Sveriges största exportföretag. Ytterligare stora exportföretag i branschen är Pfizer Health, Meda och Octapharma. Till läkemedel hör även att stora royaltyintäkter genereras, vilket registreras i tjänsteexporten som inte ingår i denna analys.

ELEKTRONIK MED TELEKOM

Elektronik med telekom inkluderar elektriska produkter och utrustning för till exempel generering och distribution av elström, datorer och datorutrustning, elektroniska komponenter, hushållsapparater, samt telekommunikationsutrustning och ljud-, radio och TV-produkter. Ericsson har traditionellt varit en stor exportör inom varugruppen. Sedan 2015 klassas Ericsson som ett tjänsteföretag. Trots omklassificeringen är Ericsson fortfarande en stor leverantör av basstationer, men en övervägande del av leveranserna sker från andra länder, så kallad trepartshandel (merchanting).

MASSA OCH PAPPER

I dagsläget är massa- och pappersindustrin den femte största varugruppen med drygt 7 procent av den svenska varuexporten. SCA, Metsä, Stora Enso, Billerud Korsnäs, Holmen, Södra Skogsägarna och Kappa Kraftliner är företag som dominerar marknaden. Exporten utgör en stor del – drygt 90 procent – av massa- och pappersföretagens produktion.

PETROLEUMPRODUKTER

Varugruppen petroleum innefattar bland annat råolja och raffinerade mineraloljeprodukter. Viktiga företag inom segmentet är Preem, Nynas och Shell.

LIVSMEDEL

I varugruppen livsmedel ingår bland annat kött-, mjölk-, och fiskprodukter, grönsaker och frukt, kaffe och te, sockerprodukter samt drycker och tobaksprodukter. Största svenska exportören är sedan flera år tillbaka Absolut Vodka, men även Åbro, Kopparbergs, Almondy, Annas Pepparkakor, Pågen, Gevalia Löfbergs, Findus, Abba, med flera är stora exportörer. Svensk livsmedelsindustri utvecklas starkt, främst i länder i Västeuropa och har i många regioner blivit synonymt med kvalitet och säkerhet. Det bör noteras att det finns ett mörkertal i den norska lax som passerar genom Sverige.

STÅL

I varugruppen stål ingår järn och stål. Sverige är idag en ledande nischproducent av olika typer av specialstål med aktörer som bland annat SSAB, Sandvik materials technology, Outokumpu stainless, Ovako och Uddeholms. Det mesta av så kallat handelsfärdigt stål som levereras av stålföretagen i Sverige går på export, vilket innebär att alla stålföretag är exportörer.

METALLINDUSTRI

Metallindustrin tillverkar olika typer av hand- och maskinverktyg samt konstruktioner av metall, behållare, containrar samt föremål av metall för hushåll och industri. Hårdmetaller och maskinverktyg är stora exportprodukter med Sandvik som ett ledande exempel.

TRÄVAROR

Trävaror omfattar råvaror och förädling av trä och kork, men inte möbler. Exempel på stora svenska företag inom segmentet är Södra Skogsägarna, SCA, Setra, Derome och Holmen.

INSTRUMENT

Instrument inkluderar olika typer av mät- och kontrollinstrument samt fotografiska och optiska instrument för vetenskapligt och tekniskt bruk, exempelvis inom sjukvården. Även konsumentprodukter som klockor ingår i segmentet. Sverige har ett stort antal nischade företag som är aktiva på exportmarknaden, till exempel inom medicinska instrument. Getinge Sterilization, Gambro och Electa är några företag på marknaden.

MÖBLER

Varugruppen omfattar produkterna möbler, madrasser, sängkläder och kuddar. IKEA är den absolut viktigaste svenska exportören inom varugruppen.

ELSTRÖM

Varugruppen elström inkluderar endast elström. Viktiga exportföretag inom detta segment är Vattenfall, E.ON och Fortum.

OM GLOBAL EXPORT

Business Sweden publicerar rapporten Global Export en gång per år.

FN:s databas UN Comtrade har använts för att ta fram exportsiffror för Sveriges totalt 32 viktigaste exportmarknader för åren 2000 till 2018 (i rapporten benämns denna grupp länder världsmarknaden). UN Comtrade innehåller de flesta länders utrikeshandel nedbrutet på varugrupper enligt den så kallade SITC-nomenklaturen (revision 3).

Alla uppgifter är i löpande priser, uttryckt i amerikanska dollar (USD). Att göra analysen av handelsströmmarna i värde utgör en begränsning. Volymeräkningar saknas för många länder och för att kunna gå ned på varunivå tvingas man att hålla sig till löpande priser.

Gruppen världsmarknaden omfattar Australien, Österrike, Belgien, Brasilien, Kanada, Kina, Tjeckien, Danmark, Egypten, Estland, Finland, Frankrike, Tyskland, Indien, Italien, Japan, Litauen, Mexiko, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Sydkorea, Ryssland, Saudiarabien, Singapore, Sydafrika, Spanien, Sverige, Schweiz, Turkiet, Storbritannien och USA.

Varuexporten har delats upp i 12 varusegment som täcker ca 90 procent av den svenska varuexporten. Varusegmenten är följande, med SITC-koder (Standard International Trade Classification, revision 3) inom parentes:

- Livsmedel (0,1)
- Trävaror/bearbetning (24, 63)
- Kemi med läkemedel (5)
- Papper (25, 64)
- Petroleum och produkter (33)
- Elström (35)
- Stål (67)
- Metallindustri (69)
- Maskinindustri (71, 72, 73, 74)
- Elektronik med telekom (75, 76, 77)
- Fordonsindustri (78)
- Möbler (82)
- Instrument (87)

De viktigaste varugrupperna som hamnar utanför de 12 ovan nämnda är vissa mineraliska bränslen (SITC 32 och 34), kläder och skor (SITC 84, 85), diverse konsumentprodukter (SITC 89) till exempel sportartiklar, leksaker med mera samt icke-järnmetaller (SITC 68).

Vi hjälper svenska företag öka sin globala försäljning och internationella företag investera och expandera i Sverige.

BUSINESS SWEDEN Box 240, SE-101 24 Stockholm, Sweden
World Trade Center, Klarabergsviadukten 70
T +46 8 588 660 00 info@business-sweden.se www.business-sweden.com

